

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 16. julija 2015 *

„Predhodno odločanje — Socialna politika — Direktiva 96/34/ES — Okvirni sporazum o starševskem dopustu — Klavzula 2, točka 1 — Individualna pravica do starševskega dopusta v primeru rojstva otroka — Nacionalna zakonodaja, ki pravice do takega dopusta ne priznava uradniku, čigar žena ne dela — Direktiva 2006/54/ES — Enako obravnavanje moških in žensk na področju zaposlovanja in poklicnega dela — Člena 2(1)(a) in 14(1)(c) — Delovni pogoji — Neposredna diskriminacija“

V zadevi C-222/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Symvoulis tis Epikrateias (Grčija) z odločbo z dne 20. marca 2014, ki je prispela na Sodišče 7. maja 2014, v postopku

Konstantinos Maïstrellis

proti

Ypourgos Dikaïosynis, Diafaneias kai Anthropinon Dikaïomaton,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, K. Jürimäe, sodnica, J. Malenovský, M. Safjan (poročevalec), sodnika, in A. Prechal, sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za K. Maïstrellisa on sam skupaj s K. Daktilidijem, odvetnikom,
- za grško vlado V. Karageorgos, I. Bakopulos in S. Leku, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Patakia in D. Roussanov, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 16. aprila 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 285), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/75/ES z dne 15. decembra 1997 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 263, v nadaljevanju: Direktiva 96/34), in Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, str. 23).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med K. Maïstrellisom in Ypourgos Dikaïosynis, Diafaneias kai Anthropinon Dikaïomaton (minister za pravosodje, preglednost in človekove pravice), ker zadnjenavedeni tožeči stranki ni odobril starševskega dopusta, ker njegova žena ni zaposlena.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 96/34

- 3 V skladu s členom 1 Direktive 96/34, ki je bila na podlagi člena 4 Direktive Sveta 2010/18/EU z dne 8. marca 2010 o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34 (UL L 68, str. 13) z učinkom od 8. marca 2012, je bil njen namen uveljaviti okvirni sporazum o starševskem dopustu, ki je bil sprejet 14. decembra 1995 med splošnimi medpanožnimi organizacijami, in sicer Združenjem evropskih industrijskih in delodajalskih konfederacij (UNICE), Evropskim centrom za podjetja z javno udeležbo (CEEP) in Evropsko konfederacijo sindikatov (ETUC), okvirni sporazum pa je bil priložen k tej direktivi (v nadaljevanju: okvirni sporazum).
- 4 V prvem odstavku preambule okvirnega sporazuma je bilo navedeno:

„[...] okvirni sporazum predstavlja pobudo Unice, CEEP in ETUC, da se minimalni pogoji glede starševskega dopusta [...] določijo kot pomembni dejavniki pri usklajevanju poklicnih in družinskih obveznosti in pri spodbujanju enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk“.
- 5 V točkah 4, 7 in 8 splošnih ugotovitev okvirnega sporazuma je bilo navedeno:

„4. ker Listina Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah [delavcev, sprejeta na zasedanju Evropskega sveta v Strasbourgu 9. decembra 1989,] [v] točk[i] 16, ki ureja enako obravnavanje, določa, da je treba sprejeti ukrepe, ki bodo moškim in ženskam omogočili usklajevanje njihovih poklicnih in družinskih obveznosti;

[...]

7. ker je treba na družinsko politiko gledati v kontekstu demografskih sprememb, vplivov starajočega se prebivalstva, premostitve generacijskega prepada in spodbujanja sodelovanja žensk v delovni sili;

8. ker je treba moške spodbujati, da prevzamejo nase enak delež družinskih obveznosti – tako jih je treba na primer spodbujati k starševskemu dopustu s pomočjo programov ozaveščanja.“

6 Klavzula 1 okvirnega sporazuma je določala:

- „1. Ta sporazum določa minimalne zahteve, ki so namenjene lažjemu usklajevanju starševskih in poklicnih obveznosti zaposlenih staršev.
2. Ta sporazum velja za vse delavce – moške in ženske – ki imajo pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kot ga definira zakon, kolektivne pogodbe ali prakse, ki veljajo v vsaki državi članici.“

7 Klavzula 2 okvirnega sporazuma je določala:

- „1. V okviru drugega odstavka klavzule 2.2 ta sporazum podeljuje moškim in ženskim delavcem individualno pravico do starševskega dopusta v primeru rojstva ali posvojitve otroka, da bodo lahko skrbeli za tega otroka, in sicer za najmanj tri mesece in do določene starosti do največ 8 let, ki jo določi država članica in/ali uprava in delavci [socialni partnerji].
2. Za spodbujanje enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk podpisane strani tega sporazuma menijo, da bi bilo treba pravico do starševskega dopusta, ki ga predvideva prvi odstavek klavzule 2, načelno dodeliti na neprenosljivi podlagi.
3. Pogoji za dostop in podrobna pravila za način izrabe starševskega dopusta se opredelijo z zakonom in/ali kolektivno pogodbo v državi članici, kolikor se minimalne zahteve tega sporazuma spoštujejo. Države članice in/ali uprava in delavci [socialni partnerji] lahko še posebej:
 - (a) odločijo, ali se starševski dopust dodeli za polni čas ali za polovični čas, po vnaprej določenih časovnih intervalih ali po izbiri posameznika;
 - (b) dodelijo pravico do starševskega dopusta na podlagi obdobja delovne kvalifikacije in/ali dolžine delovne dobe, ki ne presega obdobja enega leta;
 - (c) pogoje za dostop in podrobna pravila za uporabo starševskega dopusta prilagodijo posebnim okoliščinam posvojitve;
 - (d) določijo rok za vnaprejšnje obvestilo delodajalcu s strani delavca, ko želi ta izkoristiti pravico do starševskega dopusta, pri čemer mora delavec navesti začetek in konec tega dopusta;
 - (e) opredelijo okoliščine, v katerih lahko delodajalec po posvetovanju v skladu z nacionalnim zakonom, kolektivnimi pogodbami in prakso odloži dodelitev starševskega dopusta iz upravičenih razlogov, ki so povezani z delovanjem podjetja (npr. če je delo sezonske narave, če ni mogoče najti zamenjave v roku vnaprejšnjega obvestila, če zaprosi za porodniški dopust znaten delež delovne sile hkrati, če je funkcija, ki jo delavec opravlja, posebne strateške narave). Vsako težavo, ki nastane zaradi izvajanja te določbe, je treba obravnavati v skladu z državnim zakonom, kolektivno pogodbo in prakso;
 - (f) poleg navedenega pod črko (e) dovoli posebno ureditev, s katero zadovolji delovne in organizacijske zahteve majhnih podjetij.“

Direktiva 2006/54

8 V uvodnih izjavah 2, 11 in 22 Direktive 2006/54 je navedeno:

„(2) V skladu s členoma 2 in 3(2) [ES] ter sodno prakso Sodišča je enakost moških in žensk temeljno načelo prava Skupnosti. Iz navedenih členov Pogodbe izhaja, da je načelo enakosti moških in žensk ‚naloga‘ in ‚cilj‘ Skupnosti, ki ji nalaga pozitivno obveznost spodbujanja tega načela pri vseh njenih dejavnostih.

[...]

(11) Države članice bi si morale v sodelovanju s socialnimi partnerji še naprej prizadevati za rešitev problema razlik v plači med spoloma in izrazite segregacije zaradi spola na trgu delovne sile s pomočjo ureditev o gibljivem delovnem času, ki bi moškim in ženskam omogočile uspešnejšo usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti. To bi lahko vključevalo tudi ustrezne ureditve o starševskem dopustu, ki bi jih lahko koristila oba starša [...].

[...]

(22) Da bi se v skladu s členom 141(4) [ES] zagotovila dejanska popolna enakost moških in žensk v poklicnem življenju, načelo enakega obravnavanja državam članicam ne preprečuje ohranjanja ali sprejemanja ukrepov, ki omogočajo posebne prednosti, s katerimi bi se manj zastopanemu spolu olajšalo opravljanje poklicne dejavnosti oziroma preprečilo ali nadomestilo prikrajšanost v poklicnih karierah. Glede na trenutni položaj in ob upoštevanju Deklaracije št. 28 k Amsterdamski pogodbi bi si morale države članice najprej prizadevati za izboljšanje položaja žensk v poklicnem življenju.“

9 Člen 1 te direktive določa:

„Namen te direktive je zagotoviti uresničevanje načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk na področju zaposlovanja in poklicnega dela.

V ta namen vsebuje določbe za uresničevanje načela enakega obravnavanja v zvezi:

[...]

(b) delovnimi pogoji, vključno s plačilom;

[...]“

10 V členu 2(1)(a) navedene direktive je določena ta opredelitev:

„Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) ‚neposredna diskriminacija‘: kadar se ena oseba zaradi spola obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala oseba drugega spola v primerljivi situaciji.“

11 Člen 3 iste direktive, naslovljen „Pozitivni ukrepi“, določa:

„Države članice lahko ohranijo ali sprejmejo ukrepe v smislu člena 141(4) [ES] za dejansko zagotovitev polne enakosti moških in žensk v poklicnem življenju.“

- 12 Člen 14 Direktive 2006/54, naslovljen „Prepoved diskriminacije“, v odstavku 1(c) določa:

„V javnem ali zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, ne sme biti nikakršne neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola v zvezi:

[...]

(c) z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, vključno z odpuščanjem, ter plačilom, kakor je določeno v členu 141 [ES].“

- 13 Člen 28 te direktive, naslovljen „Razmerje do predpisov Skupnosti in nacionalnih predpisov“, v odstavku 2 določa:

„Ta direktiva ne posega v določbe direktiv 96/34[...] in 92/85/EGS [Sveta z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110)].“

Grško pravo

- 14 Člen 44 zakonika o organizaciji sodišč in statusu sodnikov v različici, ki se uporabi v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: zakonik o statusu sodnikov), v odstavkih 20 in 21 določa:

„20. Noseča sodnica ima v skladu z določbami, ki se uporabljajo za uslužbenke civilne državne uprave, pravico do dopusta pred in po rojstvu otroka.

21. Materi sodnici se na njeno zahtevo in po sklepu Ypourgos Dikaioynis, Diafaneias kai Anthroponon Dikaionaton odobri devet (9) mesecev plačanega dopusta za nego otroka [...].“

- 15 Člen 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih v različici, ki se uporabi v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: zakonik o javnih uslužbencih), določa:

„[...] če žena javnega uslužbenca ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, mož nima pravice do ugodnosti iz odstavka 2 [med katere spada pravica do plačanega starševskega dopusta za nego otroka], razen če se šteje, da žena ne more skrbeti za otroka zaradi hude bolezni ali invalidnosti, ki jo je potrdila pristojna zdravniška komisija druge stopnje.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 16 K. Maïstrellis, sodnik v Grčiji, je 7. decembra 2010 pri Ypourgos Dikaioynis, Diafaneias kai Anthroponon Dikaionaton podal vlogo za odobritev plačanega devetmesečnega starševskega dopusta za nego svojega otroka, rojenega 24. oktobra 2010. Za K. Maïstrellisa kot sodnika veljajo posebne določbe za ta poklic, to je zakonik o statusu sodnikov.

- 17 Ypourgos Dikaioynis, Diafaneias kai Anthroponon Dikaionaton je z odločbo z dne 18. januarja 2011 vlogo K. Maïstrellisa zavrnil, ker se v skladu s členom 44(21) tega zakonika zahtevani dopust odobri le materam sodnicam.

- 18 K. Maïstrellis je to odločbo izpodbijal pri Symvoulío tis Epikrateias (državni svet). Ta sodni organ je s sodbo z dne 4. julija 2011 tej tožbi ugodil, ker je treba v skladu z njegovo sodno prakso člen 44(21) zakonika o statusu sodnikov, ki se razlaga v skladu z Direktivo 96/34, uporabljati ne le za matere sodnice, temveč tudi za očete sodnike. Zadeva je bila vrnjena v ponovno odločanje upravi.

- 19 Ypourgos Dikaiosynis, Diafaneias kai Anthropon Dikaionaton je z odločbo z dne 26. septembra 2011 ponovno zavrnil vlogo K. Maïstrellisa, ker ta na podlagi člena 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih nima pravice do dopusta iz člena 44(21) zakonika o statusu sodnikov. Čeprav ima oče sodnik načeloma pravico do starševskega dopusta za nego svojega otroka, je ne more izkoristiti, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica. V obravnavani zadevi pa žena K. Maïstrellisa, kot naj bi tudi sam izjavil, ni bila zaposlena.
- 20 K. Maïstrellis je 10. oktobra 2011 to novo odločbo izpodbijal pri Symvoulío tis Epikrateias. To je poudarilo, da se v skladu z njegovo sodno prakso na področjih, ki niso posebej urejena za sodnike, določbe zakonika o javnih uslužbencih, zlasti njegov člen 53(3), tretji pododstavek, za sodnike uporabljajo dopolnilno.
- 21 V zvezi s tem se predložitveno sodišče sprašuje, ali je ta določba zakonika o javnih uslužbencih v skladu z direktivama 96/34 in 2006/54.
- 22 V teh okoliščinah je Symvoulío tis Epikrateias prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba določbe direktiv 96/34 in 2006/54, ki se uporabljajo v obravnavanem primeru, razlagati tako, da nasprotujejo nacionalnim določbam, kakršna je sporna določba iz člena 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih, ki določa, da javni uslužbenec nima pravice do starševskega dopusta, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, razen če se zanjo šteje, da ne more skrbeti za otroka zaradi hude bolezni ali invalidnosti?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 23 Predložitveno sodišče želi s tem vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba določbe direktiv 96/34 in 2006/54 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero javni uslužbenec nima pravice do starševskega dopusta, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, razen če se zanjo šteje, da zaradi hude bolezni ali invalidnosti ne more skrbeti za otroka.

Uvodne ugotovitve

- 24 V obravnavani zadevi za K. Maïstrellisa kot sodnika načeloma veljajo določbe zakonika o statusu sodnikov. Predložitveno sodišče sicer poudarja, da se v skladu z njegovo sodno prakso, kadar ureditev sodnikov ni urejena s posebnimi določbami, zanje dopolnilno uporabljajo določbe zakonika o javnih uslužbencih, zlasti člen 53(3), tretji pododstavek, tega zakonika, ki je izrecno naveden v besedilu postavljenega vprašanja.
- 25 V zvezi s tem K. Maïstrellis zatrjuje, da se je Ypourgos Dikaiosynis, Diafaneias kai Anthropon Dikaionaton oprl na člen 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih, ne da bi bili izpolnjeni pogoji, ki so določeni za uporabo te določbe za sodnike.
- 26 Vendar je v zvezi s tem treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča postavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti (sodbi Melki in Abdeli, C-188/10 in C-189/10, EU:C:2010:363, točka 27, in Stanley International Betting in Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, točka 26).

- 27 V zvezi s tem je treba zlasti navesti, da ni naloga Sodišča podati razlago nacionalne zakonodaje, ker je taka razlaga v izključni pristojnosti nacionalnih sodišč. Sodišče tudi mora, potem ko mu je nacionalno sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, upoštevati razlago nacionalnega prava, ki mu jo je predstavilo navedeno sodišče (sodba ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 28 V teh okoliščinah je treba odgovoriti na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Symvoulio tis Epikrateias.

Direktiva 96/34

- 29 Najprej je treba spomniti, da se Direktiva 96/34 in okvirni sporazum uporabljata za uradnika (glej sodbo Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, točke od 27 do 30).
- 30 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je pri razlagi določb prava Unije treba upoštevati ne le njihovo besedilo, temveč tudi cilje ureditve, katere del so, in njihovo sobesedilo (glej sodbe Adidas, C-223/98, EU:C:1999:500, točka 23; SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 34, ter Hoštická in drugi, C-561/13, EU:C:2014:2287, točka 29).
- 31 Kar zadeva besedilo okvirnega sporazuma, je iz njegove klavzule 2, točka 1, razvidno, da je „individualna pravica“ do starševskega dopusta podeljena moškim in ženskim delavcem v primeru rojstva ali posvojitve otroka, da bodo za tega otroka lahko skrbeli najmanj tri mesece.
- 32 Poleg tega je treba na podlagi klavzule 2, točka 2, okvirnega sporazuma za spodbujanje enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk to pravico do starševskega dopusta „načelno dodeliti na neprenosljivi podlagi“.
- 33 Iz teh določb je razvidno, da ima vsak od staršev otroka individualno pravico do vsaj trimesečnega starševskega dopusta (glej v tem smislu sodbo Komisija/Luksemburg, C-519/03, EU:C:2005:234, točka 33).
- 34 Ta pravica do starševskega dopusta za vsakega od staršev otroka je ena od minimalnih zahtev, določenih z okvirnim sporazumom, v smislu klavzule 1, točka 1, tega sporazuma.
- 35 Klavzula 2, točka 3, okvirnega sporazuma tako določa, da se pogoji za dostop in podrobna pravila za način izrabe starševskega dopusta opredelijo z zakonom in/ali kolektivno pogodbo v državi članici, če se minimalne zahteve tega sporazuma spoštujejo. V isti določbi so navedeni pogoji za dostop do starševskega dopusta in podrobna pravila za njegovo uporabo, ki jih lahko države članice in/ali socialni partnerji med drugim prilagodijo.
- 36 Kot je navedla generalna pravobranilka v točki 42 sklepnih predlogov, pa v teh pogojih in podrobnih pravilih nikjer ni določeno, da lahko eden od staršev izgubi pravico do starševskega dopusta, predvsem zaradi zakončeve zaposlitve.
- 37 To dobresedno razlago klavzul 1 in 2 okvirnega sporazuma potrjujejo cilji in kontekst tega okvirnega sporazuma.
- 38 V skladu s klavzulo 1, točka 1, okvirnega sporazuma je namreč njegov namen lažje usklajevanje starševskih in poklicnih obveznosti zaposlenih staršev, ta cilj pa je, kot je poudarjeno v točki 4 uvodnih ugotovitev navedenega sporazuma, določen v točki 16 Listine Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev (sodba Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, točka 36).

- 39 Pravica do starševskega dopusta je bila z istim ciljem vključena v člen 33(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v okviru temeljnih socialnih pravic, zbranih pod naslovom IV „Solidarnost“ (sodba Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, točka 37). V skladu s to določbo ima za uskladitev družinskega in poklicnega življenja vsakdo pravico zlasti do starševskega dopusta ob rojstvu ali posvojitvi otroka.
- 40 V istem smislu je v točkah 7 in 8 splošnih ugotovitev okvirnega sporazuma določeno, da je treba na družinsko politiko gledati v kontekstu „spodbujanja sodelovanja žensk v delovni sili“ in da je treba moške spodbujati, naj prevzamejo nase „enak delež družinskih obveznosti“, zlasti z izrabo starševskega dopusta.
- 41 Zato je iz besedila okvirnega sporazuma, njegovih ciljev in sobesedila razvidno, da ima vsak od staršev pravico do starševskega dopusta, kar pomeni, da države članice ne smejo sprejeti ureditve, s katero se očetu javnemu uslužbencu odvzame pravica do takega dopusta, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica.

Direktiva 2006/54

- 42 Najprej je treba na eni strani navesti, da je načelo enakega obravnavanja moških in žensk, ki se izvaja z Direktivo 2006/54, splošno veljavno, kar je poudarjeno tudi v uvodni izjavi 2 te direktive. Na drugi strani se navedena direktiva, kot je razvidno zlasti iz njenega člena 14(1) in sodne prakse Sodišča, uporablja za delovna razmerja v javnem in zasebnem sektorju (glej v tem smislu sodbo Napoli, C-595/12, EU:C:2014:128, točka 39).
- 43 V skladu z uvodno izjavo 11 te direktive bi morale države članice, da bi moškim in ženskam omogočile uspešnejšo uskladitev družinskih in poklicnih obveznosti, zlasti sprejemati „ureditve o starševskem dopustu, ki bi jih lahko koristila oba starša“.
- 44 V skladu s členom 2(1)(a) navedene direktive gre za „neposredno diskriminacijo“, če se ena oseba zaradi spola obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala oseba drugega spola v primerljivi situaciji.
- 45 Odobritev starševskega dopusta, ki osebam, ki so ravno postali starši, omogoča prekinitev poklicne dejavnosti, da se posvetijo družinskim obveznostim, vpliva na izvajanje poklicne dejavnosti zadevnih javnih uslužbencev. Zato pogoji za odobritev starševskega dopusta spadajo med zaposlitvene in delovne pogoje v smislu člena 14(1)(c) Direktive 2006/54.
- 46 V obravnavani zadevi starševski dopust, kot je določen v členu 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih, zadeva javne uslužbenke kot starše.
- 47 V zvezi s tem je treba spomniti, da sta položaj delavca, ki ima status starša, in položaj delavke z enakim statusom, kar zadeva skrb za otroke, primerljiva (glej sodbe Komisija/Francija, 312/86, EU:C:1988:485, točka 14; Griesmar, C-366/99, EU:C:2001:648, točka 56, in Komisija/Grčija, C-559/07, EU:C:2009:198, točka 69).
- 48 Čeprav člen 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih določa, da oče javni uslužbenec nima pravice do starševskega dopusta za vzgojo svojega otroka, če žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, razen če se zanjo šteje, da zaradi hude bolezni ali invalidnosti ne more skrbeti za otroka, pa ta določba nasprotno za mati javno uslužbenko ne določa izgube te pravice zaradi poklicnega udejstvovanja njenega moža. Poleg tega v predložitveni odločbi ni omenjena nobena druga določba nacionalnega prava, ki bi tak pogoj določala za matere javne uslužbenke.

- 49 Iz tega sledi, da lahko na podlagi nacionalnega prava matere, ki imajo status javne uslužbenke, vedno koristijo starševski dopust, medtem ko ga lahko očetje z enakim statusom koristijo le v primeru, da mati njunega otroka dela ali opravlja poklic. Tako samo starševstvo ne zadostuje, da bi lahko moški, ki imajo status javnega uslužbenca, koristili tak dopust, medtem ko to zadostuje za ženske z enakim statusom (glej po analogiji sodbo Roca Álvarez, C-104/09, EU:C:2010:561, točka 23).
- 50 Poleg tega z vidika člena 3 Direktive 2006/54 določba, kakršna se obravnava v postopku v glavni stvari, še zdaleč ne zagotavlja dejanske popolne enakosti moških in žensk v poklicnem življenju, temveč prej pomeni nadaljevanje običajne delitve vlog med moškimi in ženskami tudi v prihodnje z ohranjanjem moških v stranski vlogi glede na vlogo žensk pri opravljanju starševske funkcije (glej v tem smislu sodbi Lommers, C-476/99, EU:C:2002:183, točka 41, in Roca Álvarez, C-104/09, EU:C:2010:561, točka 36).
- 51 Nazadnje je treba opozoriti, da Direktiva 2006/54 v skladu s svojim členom 28(2) ne posega v določbe direktiv 96/34 in 92/85. Vendar določba, kakršna je člen 53(3), tretji pododstavek, zakonika o javnih uslužbencih, ne spada pod okrilje Direktive 92/85. Kot je namreč poudarila generalna pravobranilka v točki 50 sklepnih predlogov, to, da je očetu otroka odvzeta pravica do starševskega dopusta zaradi poklicnega udejstvovanja njegove žene, nikakor ne pomeni ukrepa za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo.
- 52 V teh okoliščinah je treba odgovoriti, da določba, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, vzpostavlja neposredno diskriminacijo zaradi spola v smislu člena 14(1) Direktive 2006/54 v povezavi z njenim členom 2(1)(a) glede očetov javnih uslužbencev v zvezi z odobritvijo starševskega dopusta.
- 53 Glede na vse preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba določbe direktiv 96/34 in 2006/54 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero se javnemu uslužbencu ne prizna pravica do starševskega dopusta, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, razen če se zanjo šteje, da zaradi hude bolezni ali invalidnosti ne more skrbeti za otroka.

Stroški

- 54 Ker je ta postopek za stranki v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Določbe Direktive Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/75/ES z dne 15. decembra 1997, in Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu je treba razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero se javnemu uslužbencu ne prizna pravica do starševskega dopusta, če njegova žena ne dela ali ne opravlja nobenega poklica, razen če se zanjo šteje, da zaradi hude bolezni ali invalidnosti ne more skrbeti za otroka.

Podpisi